

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8085/2567

ธนาคาร ก.โจทก์ บริษัท ล.ผู้ร้องสอด บริษัท ท. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 238, ป.พ.พ. มาตรา 6, ป.วิ.พ. มาตรา 57, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 18

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผลของการเพิกถอนนิติกรรมการโอนระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนการโอนไปแล้วนั้นจะมีผลกระทบต่อสิทธิจำนองของโจทก์ที่มีอยู่เหนือทรัพย์สินจำนองเพียงโดยต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าโจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้มาซึ่งสิทธิจำนองดังกล่าวโดยสุจริตก่อนเริ่มฟ้องคดีเพิกถอนการโอนทรัพย์สินดังกล่าวตาม ป.พ.พ. มาตรา 238 หรือไม่เมื่อได้ความว่านิติกรรมจำนองที่ดินและเครื่องจักรได้กระทำขึ้นก่อนวันที่ผู้ร้องสอดยื่นฟ้องเพิกถอนนิติกรรมการโอนทรัพย์สินระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 และโจทก์ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของ ป.พ.พ. มาตรา 6 ที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต ผู้ร้องสอดจึงมีภาระในการพิสูจน์เพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายดังกล่าว เมื่อพิจารณามูลค่าของที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและเครื่องจักรที่จดทะเบียนจำนองไว้แล้วปรากฏว่ามูลค่าหลักประกันดังกล่าวยังต่ำกว่าหนี้ที่จำเลยที่ 2 ค้ำชำระอยู่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งต่ำกว่าวงเงินจำนองที่ดินและเครื่องจักรเป็นประกัน และหากมีการบังคับจำนองย่อมไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้บุริมสิทธิจำนองของจำเลยที่ 2 ที่มีอยู่แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในขณะนั้นได้อยู่แล้ว ดังนั้นการที่โจทก์อนุญาตให้มีการโอนทรัพย์สินซึ่งใช้เป็นหลักประกันหนี้ของจำเลยที่ 2 ให้แก่จำเลยที่ 1 โดยมีภาระหนี้ของจำเลยที่ 2 ที่มีจำนวนหนี้ค้ำชำระมากกว่าราคาทรัพย์สินจำนองติดไปด้วยแม้จะมีการขยายวงเงินจำนองออกไปก็ไม่ทำให้เจ้าหนี้รายอื่นเสียเปรียบแต่ประการใด กับทั้งการที่โจทก์รับจดทะเบียนจำนองที่ดินและเครื่องจักรไว้จากจำเลยที่ 1 ในลำดับสองเพื่อเป็นประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ตามสัญญาที่ทำไว้แก่โจทก์เป็นการประกอบธุรกิจตามปกติของโจทก์ ประกอบกับข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของผู้ร้องสอดไม่ปรากฏว่าในขณะที่โจทก์อนุญาตให้มีการโอนทรัพย์สินระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 แล้วรับจดทะเบียนจำนองทรัพย์สินดังกล่าวจากจำเลยที่ 1 โจทก์ทราบถึงการที่จำเลยที่ 2 มีหนี้สินผูกพันที่จะต้องชำระให้แก่ผู้ร้องสอดแล้วหรือไม่ ข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของผู้ร้องสอดจึงฟังไม่ได้ว่าโจทก์เป็นผู้กระทำการโดยไม่สุจริต จึงถือว่าโจทก์เป็นบุคคลภายนอกผู้ได้มาซึ่งสิทธิจำนองซึ่งมีอยู่เหนือทรัพย์สินจำนองในขณะนั้นโดยสุจริตก่อนมีการฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล สิทธิจำนองของโจทก์ในภาระหนี้ของจำเลยที่ 1 กับโจทก์ที่ได้จดทะเบียนจำนองไว้ในลำดับสองจึงผูกพันโจทก์และจำเลยที่ 1 นับแต่วันจดทะเบียนจำนองดังกล่าว ผู้ร้องสอดจึงไม่อาจเพิกถอนนิติกรรมจำนองที่ดินและเครื่องจักรระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ได้ ส่วนการที่โจทก์ยังคงให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ 1 แม้จะทราบเรื่องการฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลระหว่างผู้ร้องสอดกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 นั้น เป็นการปฏิบัติตามสัญญาให้สินเชื่อต่าง ๆ ที่โจทก์ให้ไว้แก่จำเลยที่ 1 และหากโจทก์ระงับการให้สินเชื่อจำเลยที่ 1 ไปเสียทีเดียวย่อมทำให้ธุรกิจของจำเลยที่ 1 มีปัญหาและมีความเสี่ยงที่โจทก์อาจจะถูกจำเลยที่ 1 ฟ้องดำเนินคดีได้ กรณีจึงเป็นเรื่องที่โจทก์ดำเนินธุรกิจตามปกติในทางการค้าของโจทก์เท่านั้น ไม่ถือว่าเป็นกรณีที่โจทก์กระทำการโดยไม่สุจริต ดังนั้นสิทธิจำนองของโจทก์เหนือที่ดินและเครื่องจักรที่จำเลยที่ 1 จดทะเบียนจำนองไว้แก่โจทก์จึงมีผลครอบคลุมถึงหนี้ที่

จำเลยที่ 1 ก่อให้เกิดขึ้นในภายหลังจากผู้ร้องสอดฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลด้วย เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนการโอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งจำเลยที่ 2 โอนให้แก่จำเลยที่ 1 และเพิกถอนการโอนเครื่องจักรรวม 40 เครื่อง ซึ่งเป็นทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 โอนให้แก่จำเลยที่ 1 แล้ว ย่อมมีผลทำให้ทรัพย์สินดังกล่าวกลับคืนสู่กองทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 แต่ระหว่างพิจารณาจำเลยที่ 2 ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ทรัพย์สินดังกล่าวจึงถือเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย และศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีในส่วนจำเลยที่ 2 ออกจากสารบบความแล้ว การที่โจทก์จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวโจทก์จึงต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของ พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำนองแก่ทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 ในคดีนี้ ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาว่า หากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระหนี้ ให้บังคับจำนองแก่ทรัพย์สินดังกล่าวเพื่อนำออกขายทอดตลาดชำระหนี้ของจำเลยที่ 1 ที่ค้างชำระอยู่แก่โจทก์ จึงไม่ชอบ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 1,503,417,322.63 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 18 ต่อปี ของต้นเงิน 1,135,019,477.46 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบให้บังคับทรัพย์สินจำนองและจำนำและทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองขายทอดตลาดชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน จำเลยทั้งสองให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง และจำเลยที่ 3 และที่ 4 ฟ้องแย้งและแก้ไขฟ้องแย้งขอให้บังคับโจทก์ชำระเงิน 32,145,600 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องแย้งเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลยที่ 3 และให้ชำระเงิน 17,376,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องแย้งเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลยที่ 4 โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้องแย้ง ผู้ร้องสอดยื่นคำร้องสอดขอให้พิพากษายกฟ้องโจทก์ในส่วนที่เป็นคำขอบังคับจำนองตามสัญญาที่จำเลยที่ 2 ทำไว้กับโจทก์ ยกฟ้องโจทก์ในส่วนที่เป็นคำขอบังคับจำนองตามสัญญาจำนองที่จำเลยที่ 1 ทำไว้กับโจทก์ และขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้สัญญาจำนองที่ทำขึ้นระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 เป็นโมฆะ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) โจทก์ให้การแก้คำร้องสอดขอให้ยกคำร้องสอด จำเลยทั้งสองให้การแก้คำร้องสอดขอให้ยกคำร้องสอด ระหว่างพิจารณา จำเลยที่ 3 และที่ 4 ขอลถอนฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นอนุญาต ระหว่างพิจารณา จำเลยที่ 2 ถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายและถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ 2 ยื่นคำแถลงขอให้จำหน่ายคดีในส่วนของจำเลยที่ 2 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 2 ออกจากสารบบความ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ร่วมกันชำระเงิน 1,503,417,322.63 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 1,135,019,477.46 บาท นับแต่วันที่ 13 เมษายน 2559 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบให้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 5011, 22591, 22592, 22609, 7074, 7150, 19801 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักรหมายเลขทะเบียน (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 หรือหมายเลขทะเบียน ร.2/1 เลขที่ 492887 (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 รวม 40 เครื่อง และเครื่องจักรพร้อมอุปกรณ์ที่จำนำรวม 172 เครื่อง ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระแก่โจทก์ ถ้าได้เงินไม่พอชำระให้บังคับจากทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ชำระหนี้จนครบ กับให้จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 50,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้และค่า

ร้องสอดให้ยก ค่าธรรมเนียมระหว่างโจทก์กับผู้ร้องสอดให้เป็นพับ จำเลยที่ 1 ที่ 3 ที่ 4 และผู้
ร้องสอดอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคตรวจอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 แล้ว
เห็นสมควรให้จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 เสียค่าขึ้นศาลในชั้นอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติวิธี
พิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 18 วรรคสอง ประกอบมาตรา 50 ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการ
ให้จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 เสียค่าขึ้นศาลในชั้นอุทธรณ์ภายในเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด เมื่อจำเลย
ที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้ศาลชั้นต้นส่งสำนวนคืนศาลอุทธรณ์เพื่อดำเนินการ
ต่อไป ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ภายในวันที่ 5
เมษายน 2564 และแจ้งคำสั่งให้จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ทราบโดยชอบแล้ว แต่เมื่อครบกำหนด
จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ไม่ปฏิบัติตาม ศาลชั้นต้นจึงรวบรวมถ้อยคำสำนวนส่งคืนศาลอุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายืน ค่าธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้ร้องสอดฎีกา
โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริง
เบื้องต้นในชั้นฎีการับฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จำเลยทั้งสอง
เป็นลูกค้าของโจทก์ซึ่งประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ โดยจำเลยที่ 1 และที่ 2 มีสัญญาทางธุรกิจ
การเงินกับโจทก์หลายมูลหนี้ โดยเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 จำเลยที่ 2 ทำสัญญากู้เบิกเงินเกิน
บัญชีกับโจทก์ตามบัญชีเงินฝากกระแสรายวันเลขที่ 153-6-08xxx-x สาขาสวนมะลิ วงเงิน
30,000,000 บาท หนี้ตามสัญญากู้เงิน เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 จำเลยที่ 2 ทำสัญญากู้เงิน
โจทก์ สาขาสำนักงานใหญ่ จำนวน 1,100,000,000 บาท ยอมเสียดอกเบี้ยอัตราดอกเบี้ยสูงสุดตาม
ประกาศของโจทก์ ต่อมาในวันที่ 23 มีนาคม 2553 จำเลยที่ 1 ที่ 2 และโจทก์ตกลงทำบันทึก
เพิ่มเติมต่อท้ายสัญญาสินเชื่อ และคำยินยอมของผู้ค้ำประกัน โดยจำเลยที่ 1 ยอมรับผิดกับจำเลยที่
2 อย่างลูกหนี้ร่วม และรับว่า ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 จำเลยที่ 2 มีภาระหนี้ค้างชำระอยู่แก่
โจทก์ 2,029,125,448.56 บาท และยินยอมให้หลักทรัพย์ที่จำนองประกันหนี้ของจำเลยที่ 2
เป็นหลักประกันต่อไป หลังจากนั้น วันที่ 7 มิถุนายน 2553 จำเลยที่ 1 ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี
กับโจทก์ สำนักงานใหญ่ จำนวน 30,000,000 บาท ตกลงชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 6.125 ต่อปี
ต่อปี ขณะทำสัญญาเท่ากับร้อยละ 6.125 ต่อปี และยอมให้โจทก์เปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยได้ตาม
ประกาศของโจทก์ กำหนดชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 28 มกราคม 2554 หากครบกำหนดเวลา
ชำระหนี้จำเลยที่ 1 ยังคงเบิกเงินจากโจทก์ต่อไปอีกให้ถือว่าต่ออายุสัญญากันไปโดยไม่มีกำหนด
ระยะเวลา โดยใช้วงเงิน 28,000,000 บาท หมุนเวียนบัญชีกระแสรายวันเลขที่ 153-6-10xxx-x
และใช้วงเงิน 2,000,000 บาท หมุนเวียนบัญชีกระแสรายวันเลขที่ 116-6-04xxx-x จำเลยที่ 1 ได้
เดินสะพัดทางบัญชีเรื่อยมา เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2553 จำเลยที่ 1 ได้ทำสัญญารับชำระหนี้กรณี
แพ็คกิ่งเครดิต หรือ สัญญารับชำระหนี้และได้รับวงเงินสินเชื่อเพื่อการส่งออกกับโจทก์ในวงเงิน
1,000,000,000 บาท โดยจำเลยที่ 1 ตกลงชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงินในวันถึงกำหนดพร้อม
ดอกเบี้ย หากผิดนัดยอมชำระดอกเบี้ยอัตราดอกเบี้ยสูงสุดตามประกาศของโจทก์ จำเลยที่ 1 ออก
ตัวสัญญาใช้เงินนำมาขายแก่โจทก์ รวม 9 ฉบับ รวมยอดหนี้ทั้ง 9 ฉบับ เป็นเงิน 833,613,677.51
บาท จำเลยที่ 1 มีหนี้ค่าปรับจากการไม่ส่งสินค้าออก ตามสัญญารับชำระหนี้และคำขอขาย
ตัวสัญญาใช้เงินแต่ละฉบับ รวม 14 ฉบับ รวมเป็นเงิน 12,050,520.26 บาท และหนี้ตาม
หนังสือค้ำประกัน จำเลยที่ 1 ให้โจทก์ออกหนังสือค้ำประกันเลขที่ 00019/200153/0383/53 เพื่อ
ค้ำประกันการใช้กระแสไฟฟ้าต่อการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในวงเงิน 150,000,000 บาท จำเลยที่ 1
ผิดนัดมีค่าธรรมเนียมค้างชำระจากวงเงิน 6,398,000 บาท คิดค่าธรรมเนียมร้อยละ 2 ต่อปี

เป็นเงิน 127,960 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,503,417,322.63 บาท โดยมีจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ทุกประเภทของจำเลยที่ 1 อย่างลูกหนี้ร่วม เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2546 จำเลยที่ 2 จำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 5011, 22591, 22592, 22609, 7074, 7150 และ 19801 พร้อมสิ่งปลูกสร้างแก๊วโจทก์ ต่อมาวันที่ 25 มีนาคม 2553 จำเลยที่ 2 ขายที่ดินจำนองดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 1 และในวันดังกล่าวจำเลยที่ 1 ได้นำที่ดินจำนองดังกล่าวมาจดทะเบียนจำนองเป็นประกันลำดับสอง วันที่ 21 พฤษภาคม 2550 จำเลยที่ 2 นำเครื่องจักรหมายเลขทะเบียน (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 รวม 40 เครื่อง จดทะเบียนจำนองกับโจทก์ เป็นเงิน 981,200,000 บาท ต่อมาวันที่ 29 เมษายน 2553 จำเลยที่ 2 ขายเครื่องจักรที่จำนองให้แก่จำเลยที่ 1 และวันที่ 3 พฤษภาคม 2553 จำเลยที่ 1 นำเครื่องจักรหมายเลขทะเบียน ร.2/1 เลขที่ 492887 (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 รวม 40 เครื่อง มาจดทะเบียนจำนองกับโจทก์ เป็นเงิน 980,000,000 บาท โดยตกลงว่าหากโจทก์บังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ จำเลยที่ 1 ยอมรับผิดใช้เงินที่ขาดอยู่จนครบถ้วน และในวันที่ 7 มิถุนายน 2553 จำเลยที่ 1 ทำสัญญาจำนำเครื่องจักรพร้อมอุปกรณ์ รวม 172 เครื่อง แก๊วโจทก์ เป็นเงิน 57,004,655.17 บาท ก่อนฟ้องโจทก์มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือบอกเลิกสัญญาสินเชื่อกับโจทก์ พร้อมบอกกล่าวบังคับจำนองและจำนำไปยังจำเลยทั้งสองแล้ว แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉย ซึ่งคดีโจทก์ในส่วนของหนี้ยอดหนี้ประธานที่จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ค้างชำระหนี้ ศาลชั้นต้นที่พิพากษาให้จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ร่วมกันชำระหนี้แก๊วโจทก์เป็นเงิน 1,503,417,322.63 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 1,135,019,477.46 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก๊วโจทก์ ซึ่งศาลอุทธรณ์มีคำสั่งว่า จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ทั้งอุทธรณ์ โดยจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ไม่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาคดีโจทก์ส่วนนี้จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ส่วนจำเลยที่ 2 นั้น เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2560 จำเลยที่ 2 ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ศาลชั้นต้นจำหน่ายคดีโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 2 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2560 และในคดีที่ผู้ร้องสอดฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 ขอให้เพิกถอนนิติกรรมและการโอนทรัพย์สินระหว่างจำเลยที่ 1 กับที่ 2 นั้น ศาลฎีกามีคำพิพากษายืนตามศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ที่ให้เพิกถอนการโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 5011, 22591, 22592, 22609, 7150, 7074, 19801, และ 19831 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจำเลยที่ 1 (จำเลยที่ 2 ในคดีนี้) โอนให้แก่จำเลยที่ 2 (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) และเพิกถอนการโอนเครื่องจักรหมายเลขทะเบียน (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 รวม 40 เครื่อง ซึ่งจำเลยที่ 1 (จำเลยที่ 2 ในคดีนี้) โอนให้แก่จำเลยที่ 2 (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) และศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้น โดยให้เพิกถอนการโอนกิจการโรงงานสีข้าว สีขาวนึ่ง และปรับปรุงคุณภาพข้าว ตามใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานทะเบียนโรงงานเลขที่ 3-9(1)-2/45 ลบ ที่จำเลยที่ 1 (จำเลยที่ 2 ในคดีนี้) โอนให้แก่จำเลยที่ 2 (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) เพิกถอนการโอนกิจการโรงงานขัดข้าวสารตามใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานทะเบียนโรงงานเลขที่ 3-9 (1)-3/39 ฉข ที่จำเลยที่ 1 (จำเลยที่ 2 ในคดีนี้) โอนให้แก่จำเลยที่ 2 (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) เพิกถอนการโอนบัตรส่งเสริมการลงทุนสำหรับกิจการคัดคุณภาพข้าวเลขที่ 1252(2)/2545 ลงวันที่ 19 เมษายน 2545 เพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุนสำหรับกิจการอบข้าวเปลือกและไซโลเก็บข้าว เลขที่ 1153(2)/2546 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2546 ที่จำเลยที่ 1 (จำเลยที่ 2 ในคดีนี้) โอนให้แก่จำเลยที่ 2 (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) เพิกถอนนิติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการที่จำเลยที่ 1 (จำเลยที่ 2 ในคดีนี้) โอนเงินค่าสินค้าเป็นเงิน 4,564,000 ยูโร และ 4,592,000 ยูโร ของจำเลยที่ 1 (จำเลยที่ 2 ในคดีนี้) ให้แก่จำเลยที่ 2 (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) เพิ่มเติม

จากคำพิพากษาศาลชั้นต้น คดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 32/2565 คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามที่ผู้ร้องสอดได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า โจทก์มีสิทธิบังคับจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและเครื่องจักรสำหรับพื้นที่จำเลยที่ 1 ได้กระทำให้ขึ้นในขณะที่หรือภายหลังรับโอนกิจการกับที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและเครื่องจักรมาจากจำเลยที่ 2 แล้ว หรือไม่ เห็นว่า ผลของการเพิกถอนนิติกรรมการโอนทรัพย์สินระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนการโอนไปแล้วนั้นจะมีผลกระทบต่อสิทธิจำนองของโจทก์ที่มีอยู่เหนือทรัพย์สินจำนองดังกล่าวเพียงใด ย่อมต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่า โจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้มาซึ่งสิทธิจำนองดังกล่าวโดยสุจริตก่อนเริ่มฟ้องคดีเพิกถอนการโอนทรัพย์สินดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 238 หรือไม่ ซึ่งในข้อเท็จจริงนี้ได้ความว่า หลังจากจำเลยที่ 2 โอนขายที่ดินทรัพย์สินจำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งเครื่องจักรอันเป็นทรัพย์สินจำนองให้แก่จำเลยที่ 1 แล้ว ต่อมา วันที่ 25 มีนาคม 2553 จำเลยที่ 1 ได้นำที่ดินทรัพย์สินจำนองทั้ง 7 แปลงดังกล่าวไปจดทะเบียนจำนองเป็นประกันลำดับสองให้แก่โจทก์เพื่อเป็นประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่มีอยู่ในเวลาจำนองและในเวลาใดเวลาหนึ่งต่อไปภายหน้า โดยมีการเพิ่มวงเงินจำนองที่ดินเป็นวงเงิน 2,090,000,000 บาท และวันที่ 3 พฤษภาคม 2553 จำเลยที่ 1 นำเครื่องจักรหมายเลขทะเบียน (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 รวม 40 เครื่อง จำนองเป็นประกันครั้งที่ 2 ไว้แก่โจทก์ วงเงินจำนองเครื่องจักรเป็น 980,000,000 บาท รวมเป็นวงเงิน 3,070,000,000 บาท เพื่อเป็นประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่มีอยู่ในเวลาจำนองและในเวลาใดเวลาหนึ่งต่อไปภายหน้า ซึ่งนิติกรรมจำนองที่ดินและเครื่องจักรดังกล่าวได้กระทำให้ขึ้นก่อนวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2556 อันเป็นวันที่ผู้ร้องสอดยื่นฟ้องเพิกถอนนิติกรรมการโอนทรัพย์สินระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงเป็นนิติกรรมกระทำให้ขึ้นก่อนการฟ้องคดีเพิกถอนการฉ้อฉล กรณีจึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาต่อไปว่าโจทก์รับจำนองที่ดินและเครื่องจักรดังกล่าวไว้จากจำเลยที่ 1 โดยสุจริตหรือไม่ ซึ่งในข้อนี้โจทก์ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 6 ที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต ผู้ร้องสอดจึงมีภาระในการนำเสนอพยานหลักฐานเพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายดังกล่าว โดยผู้ร้องสอดมีนายทศพร ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ร้องสอดเบิกความเป็นพยานมีใจความว่า เดิมจำเลยที่ 2 มีความประสงค์จะนำบริษัทจำเลยที่ 2 เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ โดยบริษัทหลักทรัพย์ ค. ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของโจทก์เป็นผู้แนะนำให้บริษัทจำเลยที่ 1 เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์แทน แต่ในขณะนั้นจำเลยที่ 1 ยังไม่ประกอบกิจการและไม่มีทรัพย์สิน จึงให้จำเลยที่ 2 โอนทรัพย์สินไปให้จำเลยที่ 1 เพื่อเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์แทน ซึ่งโจทก์พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยและอนุมัติให้จำเลยที่ 2 โอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจำนองให้แก่จำเลยที่ 1 ได้ หลังจากนั้นวันที่ 23 มีนาคม 2553 จำเลยที่ 1 และที่ 2 ทำบันทึกเพิ่มเติมต่อท้ายสัญญาสินเชื่อและคำยินยอมของผู้ค้าประกันกับโจทก์ อันมีผลทำให้จำเลยที่ 1 ต้องผูกพันตนเข้าเป็นลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ 2 ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวก็สอดคล้องกับคำเบิกความของนายสมนึก กรรมการผู้มีอำนาจของจำเลยทั้งสอง และนางวิภาดา ผู้อำนวยการฝ่ายการเงินของจำเลยที่ 1 ที่ว่าเหตุที่มีการโอนกิจการของจำเลยที่ 2 ให้แก่จำเลยที่ 1 สืบเนื่องมาจากการที่จำเลยที่ 2 ประสงค์จะนำบริษัทจำเลยที่ 2 เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์จริง นอกจากนี้ยังปรากฏตามคำเบิกความของนายธีรศักดิ์ พยานจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ซึ่งเคยทำงานเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการให้สินเชื่อและปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ให้ความเห็นแก่คณะกรรมการโจทก์ว่า การโอนย้ายทรัพย์สินจากบริษัทหนึ่งไปยังอีกบริษัทหนึ่งเป็นไปได้โดยการตั้งบริษัทใหม่และโอนย้ายธุรกิจมาบริษัทใหม่ โดยกรรมการชุดเดิม แต่การดำเนินการ

ดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารในการให้สินเชื่อแก่นิติบุคคลใหม่ และการโอนหนี้ และหลักทรัพย์จากจำเลยที่ 2 ไปยังจำเลยที่ 1 จะกระทำได้อีกเมื่อบริษัทที่ปรึกษาทางการเงิน ดำเนินการให้และเมื่อธนาคารตรวจสอบแล้วจึงจะอนุมัติให้ดำเนินการได้ ในกรณีที่จำเลยที่ 1 รับ โอนหนี้จากจำเลยที่ 2 จึงเป็นเรื่องปกติ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เหตุที่มีการโอนกิจการ และทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 ให้แก่จำเลยที่ 1 นั้น เป็นผลมาจากการดำเนินการตามคำแนะนำของ บริษัทในเครือของโจทก์เพื่อนำกิจการของบริษัทจำเลยที่ 1 เข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แทน จำเลยที่ 2 โดยให้จำเลยที่ 1 เข้ามาเป็นลูกหนี้ในทางการค้ากับโจทก์แทนจำเลยที่ 2 เป็นประการ สำคัญ ส่วนที่ผู้ร้องสอดอ้างว่าทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 ดังกล่าวเป็นทรัพย์สินอันเป็นสาระสำคัญ ของการประกอบธุรกิจการค้าขายของจำเลยที่ 2 การที่โจทก์ให้ความยินยอมในการโอนทรัพย์สิน และกิจการของจำเลยที่ 2 ให้แก่จำเลยที่ 1 ย่อมเป็นที่ยอมรับได้ว่าจำเลยที่ 2 ไม่สามารถ ประกอบธุรกิจตามเดิมได้และไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะชำระหนี้ที่ 2 มีต่อบรรดาเจ้าหนี้อื่นได้นั้น เห็นว่า ในขณะที่มีการโอนทรัพย์สินดังกล่าวนั้น จำเลยที่ 2 มีภาระหนี้สินค้างชำระอยู่แก่โจทก์ เป็นต้นเงินถึง 2,029,125,448.56 บาท แต่ปรากฏตามคำเบิกความของนางสาวภคอร พนังงาน โจทก์ในคดีหมายเลขดำ พ 2310/2557 ว่า หลักประกันที่มีการจดทะเบียนจำนองไว้กับโจทก์ส่วนที่ เป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีราคาประเมิน 430,000,000 บาท เครื่องจักรมีราคาประเมิน 541,080,000 บาท รวมเป็นเงินเพียง 971,080,000 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับที่นางวิภาดาเบิกความไว้ ว่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวมีราคาประเมิน 438,570,000 บาท ส่วนเครื่องจักรมี การประเมินเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2555 มีมูลค่า 541,075,000 บาท ซึ่งมูลค่าหลักประกันดังกล่าว ยังต่ำกว่าหนี้ที่จำเลยที่ 2 ค้างชำระอยู่เป็นเงินจำนวนมาก รวมทั้งต่ำกว่าวงเงินจำนองที่ดินและ เครื่องจักรเป็นประกัน ซึ่งมีวงเงินเป็นประกันหนี้ 1,401,200,000 บาท และหากมีการบังคับจำนอง ย่อมไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้บุริมสิทธิจำนองของจำเลยที่ 2 ที่มีอยู่แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ ในขณะนั้นได้อยู่แล้ว ดังนั้น การที่โจทก์อนุญาตให้มีการโอนทรัพย์สินซึ่งใช้เป็นหลักประกันหนี้ของ จำเลยที่ 2 ให้แก่จำเลยที่ 1 โดยมีภาระหนี้ของจำเลยที่ 2 ที่มีจำนวนหนี้ค้างชำระมากกว่าราคา ทรัพย์สินจำนองติดไปด้วยแม้จะมีการขยายวงเงินจำนองออกไปเป็นวงเงินรวม 3,070,000,000 บาท ก็ไม่ทำให้เจ้าหนี้รายอื่นเสียเปรียบแต่ประการใด การที่โจทก์รับจดทะเบียนจำนองที่ดินและ เครื่องจักรไว้จากจำเลยที่ 1 ในลำดับสอง เพื่อเป็นประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ตามสัญญาที่ ทำไว้แก่โจทก์จึงเป็นการประกอบธุรกิจตามปกติของโจทก์ อีกทั้งข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของผู้ ร้องสอดไม่ปรากฏว่าในขณะที่โจทก์อนุญาตให้มีการโอนทรัพย์สินระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 แล้ว รับจดทะเบียนจำนองทรัพย์สินดังกล่าวจากจำเลยที่ 1 นั้น โจทก์ทราบถึงการที่จำเลยที่ 2 มีหนี้สิน ผูกพันที่จะต้องชำระหนี้ให้แก่ผู้ร้องสอดแล้วหรือไม่ ข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของผู้ร้องสอดจึงฟัง ไม่ได้ว่าโจทก์เป็นผู้การกระทำการโดยไม่สุจริต จึงถือว่าโจทก์เป็นบุคคลภายนอกผู้ได้มาซึ่งสิทธิ จำนองซึ่งมีอยู่เหนือทรัพย์สินจำนองในขณะนั้นโดยสุจริต ก่อนมีการฟ้องคดีขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล ดังนั้น สิทธิจำนองของโจทก์ในภาระหนี้ของจำเลยที่ 1 กับโจทก์ที่ได้จดทะเบียนจำนองไว้ในลำดับ สอง จึงผูกพันโจทก์และจำเลยที่ 1 นับแต่วันจดทะเบียนจำนองดังกล่าว ผู้ร้องสอดจึงไม่อาจ เพิกถอนนิติกรรมจำนองที่ดินและเครื่องจักรระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ได้ ส่วนที่ผู้ร้องสอดอ้างว่า โจทก์ทราบมาโดยตลอดว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 ถูกฟ้องคดีเพิกถอนการฉ้อฉลอย่างซ้ำ คือ วันที่ 4 กันยายน 2546 (ที่ถูก วันที่ 4 กันยายน 2556) แม้ผู้ร้องสอดจะได้แจ้งแก่โจทก์ให้ทราบถึงการฟ้อง ขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลแล้ว แต่โจทก์ยังคงปล่อยสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ 1 ต่อไป และตาม

คำเบิกความของนายธวัชชัย พนักงานของโจทก์ ประกอบรายงานคณะกรรมการกลั่นกรองสินเชื่อของโจทก์ ก็แสดงให้เห็นว่าโจทก์ทราบถึงความเสี่ยงดังกล่าวแล้วโดยคณะกรรมการกลั่นกรองสินเชื่อของโจทก์ให้ความเห็นไว้ว่า การจำนองอาจไม่ครอบคลุมถึงหนี้ที่เกิดขึ้นใหม่และอาจทำให้เป็นสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน อันเป็นพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าโจทก์ปล่อยสินเชื่อไปโดยไม่สุจริตนั้น มติคณะกรรมการกลั่นกรองสินเชื่อของโจทก์เป็นเพียงข้อพิจารณาประกอบความเห็นเพื่อให้โจทก์พิจารณาลดวงเงินสินเชื่อของจำเลยที่ 1 ลงเพื่อลดความเสี่ยงต่อการได้รับชำระหนี้คืนอันเป็นปกติในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของโจทก์ที่ต้องใช้ความระมัดระวังเท่านั้น และข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นกรณีที่โจทก์ทราบข้อเท็จจริงภายหลังจากโจทก์ได้กระทำนิติกรรมรับจำนองที่ดินและเครื่องจักรในลำดับสอง ไว้จากจำเลยที่ 1 ในขณะที่จำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจำนองเพื่อเป็นประกันหนี้ที่จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ในอนาคต ซึ่งศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้แล้วว่าเป็นกรณีที่โจทก์กระทำโดยสุจริต สัญญาจำนองระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 จึงยังคงมีผลผูกพันต่อไป ส่วนการที่โจทก์ยังคงให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ 1 แม้จะทราบเรื่องการฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลระหว่างผู้ร้องสอดกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 นั้น เป็นการปฏิบัติตามสัญญาให้สินเชื่อต่าง ๆ ที่โจทก์ให้ไว้แก่จำเลยที่ 1 ประกอบกับข้อเท็จจริงยังได้ความว่า ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2557 จำเลยที่ 1 มีหนี้ค้างชำระอยู่แก่โจทก์เป็นเงิน 1,402,070,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนหนี้ค้างชำระมากกว่ามูลค่าทรัพย์สินจำนองที่เป็นหลักประกันเป็นเงินจำนวนมาก ซึ่งต่อมาโจทก์ได้ดำเนินการลดวงเงินสินเชื่อของจำเลยที่ 1 ลงไม่เกินภาระหนี้ที่จำเลยที่ 1 มีอยู่ในขณะนั้นเพื่อลดความเสี่ยงของโจทก์ในการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ 1 ตามมติของคณะกรรมการกลั่นกรองสินเชื่อเช่นกัน เพราะหากโจทก์ระงับการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ 1 ไปเสียทีเดียวย่อมทำให้ธุรกิจของจำเลยที่ 1 มีปัญหาและมีความเสี่ยงที่โจทก์อาจจะถูกจำเลยที่ 1 ฟ้องร้องดำเนินคดีได้ กรณีจึงเป็นเรื่องที่โจทก์ดำเนินธุรกิจตามปกติในทางการค้าของโจทก์เท่านั้น ไม่ถือว่าเป็นกรณีที่โจทก์กระทำการโดยไม่สุจริต ดังนั้น สิทธิจำนองของโจทก์เหนือที่ดินและเครื่องจักรที่จำเลยที่ 1 จดทะเบียนจำนองไว้แก่โจทก์จึงมีผลครอบคลุมถึงหนี้ที่จำเลยที่ 1 ก่อให้เกิดขึ้นในภายหลังจากที่ผู้ร้องสอดฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลด้วย ส่วนปัญหาที่ว่าโจทก์มีสิทธิขอให้บังคับจำนองแก่ทรัพย์สินจำนองได้หรือไม่เพียงใด นั้น เห็นว่า แม้โจทก์จะมีบุริมสิทธิจำนองเหนือทรัพย์สินจำนองดังที่วินิจฉัยไปแล้ว แต่เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนการโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 5011, 22591, 22592, 22609, 7150, 7074 และ 19801 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจำเลยที่ 2 โอนให้แก่จำเลยที่ 1 วันที่ 25 มีนาคม 2553 และเพิกถอนการโอนเครื่องจักรหมายเลขทะเบียน (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 รวม 40 เครื่อง ตามสำเนาหนังสือสำคัญการจดทะเบียนเครื่องจักร ซึ่งอันเป็นทรัพย์สินจำนองที่จำเลยที่ 2 โอนให้แก่จำเลยที่ 1 ในวันที่ 29 เมษายน 2553 แล้ว ย่อมมีผลทำให้ทรัพย์สินดังกล่าวกลับคืนสู่กองทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 เมื่อจำเลยที่ 2 ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2560 ทรัพย์สินดังกล่าวจึงถือว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ 2 ยื่นคำแถลงขอให้จำหน่ายคดีในส่วนของจำเลยที่ 2 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีในส่วนของจำเลยที่ 2 ออกจากสารบบความแล้ว ดังนั้น การที่โจทก์จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าว โจทก์จึงต้องไปดำเนินการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ต่อไป โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำนองแก่ทรัพย์สินจำนองของจำเลยที่ 2 ในคดีนี้ได้ ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาว่าหากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระหนี้ให้บังคับจำนองแก่ทรัพย์สินดังกล่าวเพื่อนำออกขายทอดตลาดชำระหนี้ของจำเลยที่ 1 ที่ค้างชำระอยู่แก่โจทก์ตามคำพิพากษาดังกล่าวจึงไม่ชอบ ศาลฎีกา

เห็นสมควรแก้ไข ฎีกาของผู้ร้องสอดฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ว่า หากจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนให้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 5011, 22591, 22592, 22609, 7150, 7074, และ 19801 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักรหมายเลขทะเบียน (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 หรือหมายเลขทะเบียน ร. 2/1 เลขที่ 492887 (รหัส 49-301-106) 0003 ถึง 0042 รวม 40 เครื่อง เสีย นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

วิทยา พรหมประสิทธิ์ · ทวีศักดิ์ อุณนาทรรัตนกุล · ศตวรรษ ทาแก้ว

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/8085/2567>